

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1981-82 med anledning av ltm Roald Karlssons m.fl.hemställningsmotion till landskapsstyrelsen angående utarbetande av en landskapslag om förhandlingssystem vid bostadsfinansiering.

Landstinget har inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande i ärendet. Utskottet, som hört vicelantrådet Ragnar Erlandsson och lagberedningschefen Christer Jansson, får härmed vördsamt anföra följande.

Riksdagen stiftade 1978 en lag om förhandlingssystem vid bostadsfinansiering (FFS 411/78). Lagens syfte är i första hand konjunkturpolitiskt, d.v.s. man vill styra investeringarna i bostadsproduktionen så att finansieringen och användningen av resurserna anpassas till den allmänna konjunkturutvecklingen. Bostadsbyggandet borde kunna användas för att utjämna sysselsättningen inom byggnadssektorn. Vidare vill man genom lagen trygga en regionalt sett rätt dimensionerad byggnadsverksamhet. Förhandlingarna bedrivs årligen mellan representanter för statsmakten, Finlands Bank och kreditanstalterna. Härvid eftersträvas rekommendationer till kreditanstalterna som reglerar hur långivningen för olika typer av bostäder borde fördelas mellan de olika grupperna av kreditanstalter. Rekommendationerna avser byggandet av såväl med statens bostadslån belånade bostäder som s.k. hårdvalutabostäder.

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsen, närmast genom sakkunnigorganet bostadslånkommissionen, senaste år fört diskussioner med representanter för på Åland verkande banker och försäkringsbolag samt folkpensionsanstalten angående deras medverkan i finansieringen av bostadsproduktionen. Diskussionerna har främst syftat till att klarlägga kreditinrättningarnas möjligheter att bevilja primärlån för bostadsbyggande i sådan grad som motsvarar de bostadslånemedel som upptagits i landskapets budget. Diskussionerna har enligt landskapsstyrelsens uppfattning bidragit till att underlätta det praktiska förfarandet vid handläggningen av bostadslåneärenden och man har för avsikt att fortsätta denna typ av diskussioner.

Enligt den landskapslag om stöd för bostadsproduktionen landstinget nyligen godkänt skall envar kommun årligen uppgöra en bostadsproduktionsplan för de fem följande åren. Härtill håller planeringsrådet för närvarande på med att uppgöra ett hela landskapet omfattande bostadsprogram. Även dessa åt-

gärder syftar till att göra bostadsproduktionen i landskapet mera planmässig såväl vad gäller finansiering, fördelning mellan olika typer av bostäder som konjunkturpolitiska omständigheter.

Lagstiftningsbehörigheten beträffande bostadsproduktionen anses tillkomma landstinget medan däremot lagstiftningen beträffande bankrörelse tillkommer rikets myndigheter. Landstinget kan i och för sig genom lagstiftning ålägga landskapsstyrelsen att föra vissa typer av förhandlingar. Så länge förhandlingarna - liksom för övrigt är fallet enligt rikets lag - har karaktär av frivilliga diskussionstillfällen utan bindande verkan torde hinder i och för sig inte föreligga att stifta en landskapslag härom, särskilt om de avsedda förhandlingarna har till syfte att främja bostadsproduktionen. Däremot torde landstinget sakna behörighet att stifta en lag som syftar till att trygga enskilda låntagares rätt till lån för visst ändamål genom för bankerna tvingande bestämmelser eftersom regleringen av bankverksamheten tillkommer rikets organ.

Enligt utskottets uppfattning föreligger inte behov av en landskapslag av åsyftat slag. De riksomfattande konjunkturpolitiska bedömningarna kommer under alla omständigheter att gälla för landskapets del, bland annat genom Finlands Banks styrning av kreditväsendet. Däremot finner utskottet det angeläget att landskapsstyrelsen fortsätter och vidareutvecklar de kontakter med olika kreditanstalter som redan inletts. Genom det ovan berörda landskapsomfattande bostadsprogrammet och genom budgetförslaget kan landskapsstyrelsen redan nu påverka inriktningen av bostadsproduktionen i landskapet. Det vore väsentligt att landskapsstyrelsen genom diskussioner med kreditinrättningar kunde påverka även deras beredskap att bidra till bostadsfinansieringen utgående från de fördelningsgrunder landskapsstyrelsen och landstinget omfattat.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå
att Landstinget med förkastande av hemställningsmotionen bringar betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 2 mars 1982.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Bjarne Björklund
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordf. Björklund, v. ordf. Berg (delvis), ledamöterna Lönn, Söderholm och Boman samt ersättaren Karl Jansson (delvis).